

Список бібліографічних посилань

1. Указ Президента України № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text> (дата звернення: 14.03.2024).
2. Кримінальний кодекс України 2001 року, ст. 401. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 12.03.2024).
3. Репецький В. М., Лисик В. М. Поняття та ознаки воєнних злочинів. Альманах міжнародного права. 2009. Вип. 1. С. 120–125.
4. Гловчук В.А. Поняття та ознаки кримінальних правопорушень, пов'язаних із збройною агресією проти України. Правовий часопис Донецького національного університету ім. Василя Стуса, № 2 (2023). URL: <https://jpchdnu.donnu.edu.ua/article/view/14924/14827> (дата звернення: 14.03.2024).

УДК 343.9

Андрій Миколайович УДОД,

кандидат юридичних наук, доцент,

*завідувач кафедри кримінального права і кримінології
факультету № 1*

Донецького державного університету внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8029-4878>

КРИМІНАЛІЗАЦІЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ В ОСОБЛИВИЙ ПЕРІОД

Суспільство в умовах воєнного конфлікту та дії воєнного стану стикається з численними викликами, зокрема зростанням кримінальної активності. Кримінологічні аспекти цього явища потребують глибокого аналізу для розуміння причин та наслідків криміналізації правопорушень у такий особливий період.

Умови війни та воєнного стану переривають звичайний ритм суспільного життя, створюючи підґрунтя для дестабілізації правопорядку та збереження громадської безпеки. Криміналізація правопорушень під час війни може бути викликана різноманітними факторами, від економічних до психологічних, і вимагає комплексного аналізу для розуміння її суті та подолання. Тому, є потреба для визначення відповідних дискримінантів, які саме умови впливають на криміналізацію правопорушень, а саме:

1. Соціально-економічні умови: Воєнний конфлікт часто призводить до руйнування інфраструктури, зниження рівня доходів населення та збільшення безробіття. Це створює сприятливе середовище для зростання злочинності, оскільки люди можуть шукати альтернативні шляхи виживання, включаючи злочинну діяльність.

2. Психологічний стан населення: Напруженість та тривога, що виникають під час воєнного конфлікту, можуть призвести до зростання агресії та насильства серед населення. Психологічні травми, отримані під час військових дій, можуть впливати на поведінку людей та збільшувати ризик вчинення правопорушень.

3. Політичні та етнічні конфлікти: Воєнний конфлікт може призвести до загострення політичних та етнічних розбіжностей, що може вплинути на ставлення людей до правопорядку та викликати зростання міжетнічних сутичок.

Зростання кримінальної активності в умовах війни має серйозні наслідки для суспільства, включаючи загострення гуманітарних проблем, погіршення якості життя громадян та загрозу стабільності та безпеки. Для ефективного запобігання криміналізації правопорушень у період війни необхідно вжити комплексних заходів, включаючи забезпечення безпеки населення, підтримку ефективної роботи правоохоронних органів та розвиток соціальних програм підтримки вразливих груп населення.

У період воєнного стану, суспільство стикається з рядом викликів, які можуть сприяти збільшенню кримінальної поведінки. Важливо розуміти кримінологічні фактори, що впливають на цей процес, аби ефективно протидіяти злочинності. Воєнний стан вносить зміни не тільки у звичний порядок життя громадян, але й у систему правопорядку, що вимагає адаптації правоохоронних органів та законодавства.

Воєнний стан часто супроводжується змінами в законодавстві, включаючи посилення покарань за певні злочини. Це може вести до збільшення кількості правопорушень. Зокрема, можуть бути введені нові статті кримінального кодексу, які регулюють поведінку в умовах воєнного стану, а також змінюються умови засудження та утримання засуджених.

Економічні труднощі, викликані воєнними діями, можуть збільшити рівень злочинності. Безробіття, бідність та нестабільність можуть спонукати людей до вчинення злочинів. Важкі життєві умови, втрата житла, роботи, а також невизначеність майбутнього - все це створює сприятливе середовище для зростання правопорушень.

Військові конфлікти призводять до психологічних травм та стресу, що може збільшити агресивну поведінку та правопорушення серед учасників конфлікту. Стресові ситуації, посттравматичний стресовий розлад, а також відсутність адекватної психологічної допомоги можуть сприяти збільшенню кількості злочинів.

Воєнний стан може вплинути на психологічний стан громадян, збільшуючи рівень тривожності та стресу, що може призвести до збільшення правопорушень. Зміни у поведінці, викликані психологічними факторами, можуть включати агресію, насильство, а також зловживання алкоголем та наркотиками.

Під час воєнного стану правоохоронні органи можуть бути перевантажені, що ускладнює боротьбу зі злочинністю та може призвести до збільшення непокараних злочинів. Надзвичайні ситуації вимагають від правоохоронців швидкої адаптації та зміни тактики роботи.

Кримінологічні фактори, що впливають на криміналізацію правопорушень у період воєнного стану, є складними та багатогранними. Важливо враховувати ці фактори при розробці стратегій протидії злочинності. Ефективна взаємодія між правоохоронними органами, урядом, та громадськістю є ключовою для забезпечення правопорядку та безпеки громадян.

УДК 343.2/.7

Світлана Юріївна ФЕДОРЕНКО,

курсантка 3 курсу Навчально-наукового інституту права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
Науковий керівник:

Аліна Геннадіївна ЧОРНА,

старший викладач кафедри кримінального права та кримінології Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДЕЯКИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ОСНОВ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

24 лютого 2022 року, коли на території війна України розпочалася, було оголошено воєнний стан. Ця подія послужила по-